

Een sombere trek kwam over zijn verhit gelaat.

„Ik kon niet vergeten. Ze had me te veel gegeven om te vergeten, en bij andere vrouwen miste ik haar des te meer, ik kon niet vergeten.” Zacht en heesch kwam het over zijn lippen; maar het was als een wanhoopsschreeuw.

„Toen ik weer in de stad kwam was ze dood, ik kon haar niet meer zien. Maar nu kwamen de herinneringen, sterker dan te voren. Hadden we niet samen in dat huis geleefd; door iedere deur zag ik haar komen, in de gangen hoorde ik haar neuriën en achter in den tuin heb ik haar weer gekust. En dan hier, hier in deze kamer . . . die me zoo dierbaar is. Toen kon ik de stad niet meer ontvluchten, en dan . . .” — Hij zweeg plotseling, huiverde en dronk weer.

Even was er een stilte. Van buiten kwam het zacht ruischende geluid van vallenden regen. In de lichtkroon smolt een kaars en liet spetterend wat op tafel druppen.

Sander zuchtte diep, en half ontroerd, half verwijtend zeurde hij: „Waarom vertel je me dat alles toch, waarom vertel . . .”

Als een venijnige furie stak Struwentius zijn scherp profiel naar hem toe. — „Omdat ik van je hou, aap; omdat ik niet wil dat je de wroeging zult hebben zoo als ik, dat je in alles halverwege blijft steken en terug valt in je droomerijen, omdat ik wil dat je je zelf zult zijn en niet je voorouders . . .”

Hij hield op, schonk hun glazen weer vol.

„Niet je voorouders,” herhaalde Sander werktuigelijk terwijl hij van zijn wijn dronk.

Struwentius vervolgde zijn verhaal, vertelde van het zelfverwijt iets schoons in zijn leven verknoeid te hebben, en van zijn tweede vlucht, de vlucht voor de herinnering naar de liefhebberijen, de liefhebberijen om antiek te verzamelen, en de familiearchieven, de stads- en gestichtsarchieven na te snuffelen en te speuren om alles te weten van zijn voorouders.

„Toen heb ik wat ontdekt dat ik jou nu toch ook moet vertellen.” Zijn stem werd gedempt en geheimzinnig. — „Jij bent immers ook een grootburger, jouw voorouders hebben ook van geslacht op geslacht in onze stad geleefd, jouw bloed is ook een mengsel van alle bloed.”

„Wat bedoel je,” vroeg Sander met een hik.

Struwentius leunde tegen hem aan, hield zijn hoofd naast dat van hem, tuurde met wijde oogen naar den schemerigen kamerhoek waar het oude groote ledikant als een mysterieuse katafalk stond.

„Ik heb me zelf ontdekt in m'n voorouders, m'n voorouders in mij, al hun deugden en ondeugden vond ik in me zelf, daarom ben ik niets, heb ik geen eigen wil . . . , het is te veel . . . , het geslacht is te oud, te veel geesten zijn in me . . . , ik kan me zelf niet zijn . . . , en jij ook, jij ook Sander, en Hermken, en alle groot-burgers.” Hij sidderde. — „Leef ik? . . . leef ik nu? . . . leef ik in 't verleden? . . . Oh God, oh God!”